ବିଶ୍ୱାସ ଆନ୍ନା ସାୱନ୍ତ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ଗ୍ରେଟର ବମ୍ବେର ମହାନଗର ନିଗମ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ଏପ୍ରିଲ 22, 1994

[କେ. ରାମାସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ଏନ୍. ଭେଙ୍କଟଚଲା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, 1950 : ଅନୁଚ୍ଛେଦ 16 ଏବଂ 46 - ପଛୁଆ ବର୍ଗ - ପଦୋନ୍ନତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂରକ୍ଷଣ - ସେପ୍ଟେମ୍ବର 12, 1975 ତାରିଖର ନଗର ନିଗମ ସଂକଳ୍ପ - ଜଣେ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଅନୁଦାନର ଲାଭ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ମନା - ଅନ୍ୟାୟ ଭାବେ ଧରାଗଲା ।

ସେପ୍ଟେମ୍ବର 12, 1975 ରେ ଏକ ପ୍ରସ୍ତାବ ମଧ୍ୟମରେ ଉତ୍ତରଦାତା-ନଗର ନିଗମ ପଦୋନ୍ନତିରେ ପଛୁଆ ବର୍ଗଙ୍କ ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ସଂକଳ୍ପ ନେଇଥିଲେ । *ଗ୍ରେଟର ବମ୍ବେର ନଗର ନିଗମ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଶ୍ରୀମତୀ କଳ୍ପନା ସାଧୁ କାମ୍ବଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* **[1988] Supp. 2 S.C.R. 679 ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ପଦୋନ୍ନତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂରକ୍ଷଣର ନିୟମକୁ କାଏମ ରଖିଥିଲେ । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ନିଗମ ପଦୋନ୍ନତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂରକ୍ଷଣ ନିୟମ ଲାଗୁ କରିବାକୁ ସଂକଳ୍ପ ନେଇଥିଲା ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲା ଯେ 1975 ମସିହାରୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହୋଇଥିବା ପଛୁଆ ବର୍ଗର ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କର ନାମ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଚୟନ କମିଟି ଦ୍ୱାରା ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଘୋଷିତ ହେବା ପରେ ଚୟନ ତାଲିକାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯିବ । ତଦନୁସାରେ, ନିଗମ ସହାୟକ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ପଛୁଆ ବର୍ଗର କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କର ଏକ ବରିଷ୍ଠତା ଭିତ୍ତିକ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲା ଏବଂ ତାଲିକାରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ତାରିଖରେ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ଖାଲି ପଦବୀରେ ସେମାନଙ୍କୁ ସ୍ଥାନିତ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଏମ୍ ନାମକ ଜଣେ କର୍ମଚାରୀ କେବଳ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ନୁହେଁ ବରଂ ସମସ୍ତ ପଛୁଆ ବର୍ଗର ନାଗରିକଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରି ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନରେ ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ସେ ଅବମାନନା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ, ତାଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତିର ସୁବିଧା ଦିଆଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଆପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କୁ ସେହି ସୁବିଧା ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ସେମାନେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପିଲ କରିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରିଥିଲେ ।**

ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ବାତିଲ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ : 1. ସାମାଜିକ-ଆର୍ଥିକ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 46 ସହିତ ପଢାଯାଇଥିବା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 16 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଜନାଦେଶର ପରିପୂରଣରେ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଏବଂ ଅନୁସୂଚିତ

ଭି.ଏ. ସାୱନ୍ତ ବନାମ ବମ୍ବେର ମହାନଗର ନିଗମ

ଜନଜାତିଙ୍କ ପାଇଁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ପ୍ରତିଦାନ କରିବାର ଅଧିକାର ଏକ ମୌଳିକ ଅଧିକାର । ସାମ୍ବିଧାନିକ ଆଦେଶକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ନିଗମକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

2. ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମନା କରିବା ଯଥାର୍ଥ ନଥିଲା । ଅପିଲକାରୀମାନେ M ଙ୍କ ଭଳି ପଦବୀରେ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତେଣୁ ନିଗମ M ସହିତ ସମକକ୍ଷ ଥିବା ଆପିଲକାରୀଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି ନ ଦେଇ ଏକ ଭିନ୍ନ ଏବଂ ଅସଙ୍ଗତ ମତ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ନିଗମର ପଦୋନ୍ନତି କମିଟି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ କୌଣସି ପ୍ରସ୍ତାବ ଦ୍ୱାରା ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଅଯୋଗ୍ୟ ଘୋଷଣା କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ନିଗମ ନିଜ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ସାକ୍ଷାତକାର ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲା, ଯେଉଁ ପଦ୍ଧତି କିମ୍ବା ନୀତିକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବେଆଇନ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଉପ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀରୁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ସହକାରୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ନ ଦେବା ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତା-ନିଗମର କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ବେଆଇନ ଅଟେ ।

ଗ୍ରେଟର ବମ୍ବେର ନଗର ନିଗମ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଶ୍ରୀମତୀ କଞ୍ଚନା ସାଧୁ କାମ୍ବଳେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, **[1988] Supp. 2 S.C.R. 678, ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।**

ଦେୱାନୀ ଅପିଲୀୟ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 4073/1994 ।

ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି. ସଂଖ୍ୟା 359/1993 ରେ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ତା 6.4.93 ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ସୁଶ୍ରୀ ଇନ୍ଦିରା ଜୟସିଂହ ଏବଂ ସଞ୍ଜୟ ପାରିଖ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏନ୍.ବି. ଶେଟୟେ ଏବଂ ଡି.ଏନ୍. ମିଶ୍ର ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା :

ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଏବଂ ବୌଦ୍ଧ ଧର୍ମକୁ ଧର୍ମାନ୍ତରିତ ହୋଇଥିବା, ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଏବଂ ଅଣ-ବିଜ୍ଞାପିତ ଜନଜାତି ତଥା ଯାଯାବର ଜନଜାତିଙ୍କ ପାଇଁ ପଦୋନ୍ନତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପଚାଶ ପଏଣ୍ଟ ତାଲିକାରେ ଯଥାକ୍ରମେ 13%, 7% ଏବଂ 4% ପ୍ରତିଶତ ସଂରକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଲାଗି ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ସରକାର 1974 ମସିହା ମେ ମାସ 23 ତାରିଖରେ ଯେଉଁ ସଂକଳ୍ପ ଆଣିଥିଲେ, ତାହାର କ୍ରମ ଅନୁସାରେ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା 1975 ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ମାସ 12 ତାରିଖରେ ନିଗମର ସେବାରେ ପଦୋନ୍ନତି ସମୟରେ ସଂରକ୍ଷଣ ପ୍ରମାଣିତ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ । ଏଥିରେ ବରିଷ୍ଠତା ଆଧାରରେ ପଦୋନ୍ନତିକୁ ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । 1980 ମସିହାରେ, ସଂରକ୍ଷିତ ଶ୍ରେଣୀର ଉପ-ଯନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହୋଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କୁ

ପଦୋନ୍ନତି ମିଳିନଥିଲା । ଉପରୋକ୍ତ ସଂକଳ୍ପ ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି ମାଧ୍ୟମରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଏକ ନିବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା । ପଦୋନ୍ନତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂରକ୍ଷଣ ନୀତି ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇ ବିଷ୍ଣୁ ଦେଶ ପଟେଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରି ରିଟ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 176/1980 ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ସେହିପରି, ମଣ୍ଡି ଲାଲ ମହାଦେବ ମନେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରି ସଂରକ୍ଷଣର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ପାଇଁ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 968/1990 ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ନିଗମ ସଂରକ୍ଷିତ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପଦୋନ୍ନତି ଦାବି ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ସାକ୍ଷାତକାରର ନୀତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା ଏବଂ ଏହି ଆଧାରରେ ସେମାନଙ୍କର ଦାବିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲା । 1984 ମାର୍ଚ୍ଚ 14-15 ତାରିଖର ରାୟରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କେତେକ ପଦବୀରେ ପଦୋନ୍ନତି ସଂରକ୍ଷଣକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରୁଥିବା ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଆଂଶିକ ଭାବେ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହାକୁ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ । ଏହି ମାମଲାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିକଟରେ ଅପିଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 545/1979ରେ, ଏପ୍ରିଲ୍ 15, 1984 ର ରାୟ ଦ୍ୱାରା, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ ଯେ ନିଗମ ସାକ୍ଷାତକାରର ନିୟମ ପ୍ରଚଳନ କରିପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ । *ଗ୍ରେଟର ବମ୍ବେର ନଗର ନିଗମ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଶ୍ରୀମତୀ କଳ୍ପନା ସାଧୁ କାମ୍ବଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* [1988] Suppl. 2 SCR 679 ମାମଲାରେ, ପଦୋନ୍ନତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂରକ୍ଷଣର ନିୟମକୁ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲା ଏବଂ 17 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1979 ତାରିଖର ପ୍ରସ୍ତାବ ମଧ୍ୟମରେ ନିଗମ 12 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1975 ତାରିଖର ପ୍ରସ୍ତାବ ଅନୁଯାୟୀ ପଦୋନ୍ନତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂରକ୍ଷଣର ନିୟମକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲା ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲା ଯେ 1975 ମସିହାରେ ଏବଂ ତା'ପରଠାରୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଥିବା ପଛୁଆ ବର୍ଗର ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ନାମ ଚୟନ କମିଟି ଦ୍ୱାରା ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ଘୋଷିତ ହେବା ପରେ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ବିବେଚିତ ଚୟନ ତାଲିକାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ, ଯଦି ସେମାନଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି କମିଟି ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବରୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଘୋଷଣା କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ନିଗମ 12 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 1975 ଏବଂ 14-15 ମାର୍ଚ୍ଚ 1989 ଠାରୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ସଂରକ୍ଷଣ ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ, ସହାୟକ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଉଥିବା ପଛୁଆ ବର୍ଗ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବରିଷ୍ଠତା ଅନୁଯାୟୀ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲା ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ତାରିଖରେ ତାଲିକାରେ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ପଦବୀରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଶ୍ରୀ ମାନେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଅବମାନନା ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯାହା ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ତାହା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ ଆବେଦନକାରୀ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 359/1993 ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯାହାକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ 6 ଏପ୍ରିଲ୍ 1993 ରେ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ତେଣୁ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ମଧ୍ୟମରେ ଏହି ଆବେଦନ ।

ଯଦିଓ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରୁଥିବା ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ସୂଚନା ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ସେମାନେ ନା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ହାଜର ହେଉଛନ୍ତି, ନା କୌଣସି ଓକିଲଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ

ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଛନ୍ତି । *ଗ୍ରେଟର ବମ୍ବେର ମହାନଗର ନିଗମ ମାମଲାରେ* ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ଅନୁଯାୟୀ ମହାନଗର ନିଗମ ପଛୁଆ ବର୍ଗର କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତିରେ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଭାବରେ ସଂରକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । ସେପ୍ଟେମ୍ବର 12, 1975 ତାରିଖର ସଂକଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟା 567 ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କ ସର୍କୁଲାରରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରତିଶତରେ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଏବଂ ଅଧିସୂଚିତ ଜନଜାତି ଏକ ଯାଯାବର ଜନଜାତି । ସେମାନେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 4ରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯେ 1975 ମସିହାରେ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଥିବା ପଛୁଆ ବର୍ଗର ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି କମିଟି ଦ୍ୱାରା ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ଘୋଷିତ ହେବା ପରେ, ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଗୋପନୀୟ ପତ୍ର ଯାଞ୍ଚ କରି ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ବିବେଚିତ ଚୟନ ତାଲିକାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଯଦି ସେମାନଙ୍କୁ ପୂର୍ବରୁ ପଦୋନ୍ନତି କମିଟି ଦ୍ୱାରା ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି, ତେବେ ଏହାକୁ ପୁନରାବୃତ୍ତି କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ସେହି ଅନୁସାରେ, ଉତ୍ତରଦାତା ନିଗମ ଏକ ସ୍ମାରକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ସେମାନେ କହିଥିଲେ ଯେ, ବମ୍ବେ ମହାନଗର ନିଗମର 14 ଅଗଷ୍ଟ, 1989ର ସର୍କୁଲାର ଅନୁଯାୟୀ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ, ସେମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ସେମାନେ କାମ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହି କାଗଜପତ୍ରଗୁଡିକ ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ 19 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1990 ରେ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ନିକଟରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଅନୁମୋଦନକୁ ଅପେକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା । ସେମାନେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଏକ ନିବେଦନରେ ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ସେମାନେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଅନୁମୋଦନକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି । ଫେବୃଆରୀ 6, 1992 ସିଟି ଇଞ୍ଜିନିୟରଙ୍କ ଚିଠିରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ, ଯେହେତୁ ସେମାନଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ପଛୁଆ ବର୍ଗର ଶ୍ରୀ ମାନେଙ୍କ ସହ-କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ସମାନ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ସେମାନେ ଉପରୋକ୍ତ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ବିଳମ୍ବ କାରଣରୁ ଏହି ପ୍ରତିକାରକୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଛନ୍ତି କାରଣ ତା 19.7.82 ରିଖରୁ ପଦୋନ୍ନତି ନୀତି ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି ।

ଆମେ ଉଭୟ ପକ୍ଷର ଓକିଲଙ୍କ କଥା ଶୁଣିଛୁ ଏବଂ ଆମେ ଅନୁଭବ କରୁଛୁ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରତିକାର ଦେବାରେ ମନା କରିବା ଯଥାର୍ଥ ନଥିଲା । ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଛି ଯେ ଉପରୋକ୍ତ ସଂକଳ୍ପ ଅନୁଯାୟୀ, ନିଗମ ପକ୍ଷରୁ କୌଣସି ସ୍ୱାଧୀନ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ, ଯେଉଁଥିରେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଅଯୋଗ୍ୟ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ, ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଫର୍ଦ୍ଦଗୁଡ଼ିକରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାକୁ S.L.P. ପେପର ବୁକରେ ବିବୃତ୍ତି T ଭାବରେ ଚିହ୍ନିତ କରାଯାଇଛି ଯେ ନୂତନ ଅଭ୍ୟାସ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ସେମାନେ 1976, 1980 ଆଦିରେ କରାଯାଇଥିବା ସ୍କ୍ରିନିଂ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନେ ପୁନରାବୃତ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ ଉପଯୁକ୍ତ ନୁହଁନ୍ତି । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି ନ ଦେବାରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବର୍ତ୍ତମାନ ତାଙ୍କର ଯଥାର୍ଥତା ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଛି । ଆମେ ଦେଖୁଛୁ ଯେ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ଆଭିମୁଖ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଯୌକ୍ତିକ । ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 16 (1) ସହିତ ପଠିତ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 46 ଅନୁଯାୟୀ ସାମାଜିକ-ଆର୍ଥିକ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପୂରଣ କରିବାରେ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ବିଚାର ଅଧିକାର ହେଉଛି ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଏବଂ ଜନଜାତିଙ୍କୁ

ସୁନିଶ୍ଚିତ ଏକ ମୌଳିକ ଅଧିକାର । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ *ଶ୍ରୀମତୀ କଳ୍ପନା ସାଧୁ କାମ୍ବଲେଙ୍କ ମାମଲାରେ* ଉକ୍ତ ଅଧିକାରକୁ କାଏମ ରଖିଛନ୍ତି । ଏହାଦ୍ୱାରା ନିଗମକୁ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଆଦେଶକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ଲାଗି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଛି ଯେ ଯେତେବେଳେ ଶ୍ରୀ ମାନେ କେବଳ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ନୁହେଁ ବରଂ ସମସ୍ତ ପଛୁଆ ବର୍ଗର ନାଗରିକଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରି ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ପୂର୍ବ ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତିର ଲାଭ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ସେ ଅବମାନନା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଅପିଲକାରୀମାନେ ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କୁ ସେହି ସମାନ ସୁବିଧା ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଅପିଲକାରୀମାନେ ମାନେଙ୍କ ଭଳି ସମାନ ପଦବୀରେ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ନିଗମ ମାନେଙ୍କ ସହ ସମକକ୍ଷ ଥିବା ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି ନ ଦେଇ ଭିନ୍ନ ଏବଂ ଅସଙ୍ଗତ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ନଥିରୁ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ନିଗମ ପଦୋନ୍ନତି କମିଟି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଧିକୃତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ କୌଣସି ପ୍ରସ୍ତାବ ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଅଯୋଗ୍ୟ ଘୋଷଣା କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ନିଗମ ନିଜ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ସାକ୍ଷାତକାର ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲା, ଯାହା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବେଆଇନ ବୋଲି ଘୋଷିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଉପ-ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀରୁ ସହାୟକ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀକୁ ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି ନ ଦେବାରେ ଉତ୍ତରଦାତା-ନିଗମର କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ବେଆଇନ ଅଟେ । ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ବାତିଲ କରିଦିଆଯାଇଛି । ନିବେଦନ ଅନୁଯାୟୀ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତା-ନିଗମକୁ ନିଗମ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖଠାରୁ 24 ଏପ୍ରିଲ, 1980 ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ସୁବିଧା ସହିତ ପଦୋନ୍ନତି ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଖର୍ଚ୍ଚ ବହନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଟି.ଏନ୍.ଏ. ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

<u>ଭାଷାନ୍ତର :</u>

ରଶ୍ମିତା ମୁର୍ମୁ ,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ , କଟକ ।